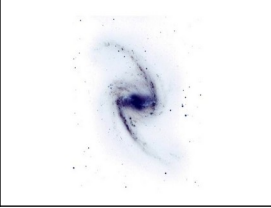

<p align="center">Обласна олімпіада з астрономії м. Львів, 11 лютого 2023 р.</p>		<p align="center">Теоретичний тур</p>
---	---	--

1. Цефеїда та пил. У деякій галактиці знайдено цефеїду, яка має період зміни блиску $P = 5$ діб та видиму зоряну величину в максимумі блиску $m_{\text{obs}} = 24.14^{\text{m}}$. Відомо, що ця цефеїда знаходиться глибоко в газопиловому комплексі даної галактики. Червоне зміщення у спектрі цієї галактики становить $z=0.000974$. У скільки разів відстань за цефеїдою відрізняється від істинної, визначеної за червоним зміщенням. Визначити міжзоряне та міжгалактичне поглинання, як різницю між видимими зоряними величинами Δm з і без поглинаючого середовища. Сталу Габбла прийняти рівною $H_0 = 70$ км/(с·Мпк). Залежність “період—абсолютна зоряна величина” для цефеїд (без врахування міжзоряного та міжгалактичного поглинання) прийняти у наступному вигляді: $M = -5.93^{\text{m}} - 3.26^{\text{m}} \cdot (\lg(P[\text{діб}]) - 1)$.

2. Екзопланета. Екзопланета обертається навколо коричневого карлика, паралакс якого $0.01546''$. Промінь зору земного спостерігача лежить у площині орбіти, а її велика піввісь перпендикулярна до нього. Відомо, що маса екзопланети — 8 мас Юпітера, а маса коричневого карлика $M_{\text{КК}} = 4.75 \cdot 10^{28}$ кг. Знайти, з яким періодом вона обертається навколо коричневого карлика, якщо відомі наступні дані:

максимальна кутова відстань екзопланети від центральної зорі $\alpha_{\text{max}} = 0.00866''$,
мінімальна кутова відстань екзопланети від центральної зорі $\alpha_{\text{min}} = 0.00826''$,
маса Юпітера $M_{\text{Ю}} = 1.9 \cdot 10^{27}$ кг, маса його супутника Європа $m_{\text{Є}} = 4.8 \cdot 10^{22}$ кг,
велика піввісь Європи $a_{\text{Є}} = 670\,900$ км, період обертання довкола Юпітера $T_{\text{Є}} = 3.55$ діб.

3. Кулясте скупчення. Кулясте скупчення зір містить 10^6 зір з однаковою видимою зоряною величиною $m = 22^{\text{m}}$ кожна.

- Знайдіть видиму зоряну величину всього скупчення $m_{\text{ск}}$;
- знайдіть відстань до скупчення, якщо його абсолютна зоряна величина $M = -10^{\text{m}}$.
- Знайдіть світність однієї зорі скупчення в одиницях сонячної (абсолютна зоряна величина Сонця рівна $+5^{\text{m}}$).
- знайдіть кутові і лінійні розміри кулястого скупчення зір, якщо його логарифмічна поверхнева яскравість є однорідною і дорівнює $\sigma = 17$ зоряних величин на квадратну секунду дуги.

Логарифмічна поверхнева яскравість σ протяжного світила пов'язана з його видимою зоряною величиною m співвідношенням: $\sigma = m + 2.5 \lg(S/\text{сек}^2)$, де S — площа світила у квадратних кутових секундах